

YENİ SAYIMIZDAKİ MAKALELER

Dergimizin Mayıs 2014 tarihli 17. sayısında bir çağrılı makale, dört değişik konuda yazılmış özgün hakemli makale ve iki doktora makalesi olmak üzere toplam yedi makale yer alıyor.

Dergimizin ilk makalesi daima deneyimli bir ustanın çağrılı makalesi olmaktadır. Bu sayımızda da deneyimli bir hocamızın yıllar içinde gelişen gözlemlerine bağlı bir incelemesinin yer aldığı bir çağrılı makale ile başlıyoruz. Safranbolu evlerinin plan tipolojisi ve kullanıcı ihtiyaçları hiyerarşisini inceleyen bu makale, Prof. Dr. Nigan Bayazıt'ın 1979-80 yıllarında İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde büyük bir araştırma ekibi ile yapılan, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından desteklenen "Safranbolu ve Çevresi Turistik Geliştirme Projesi" kapsamında sayın Bayazıt tarafından yürütülen bir teze ve 2011-2012 yıllarında Prof. Dr. Nigan Bayazıt'ın bizzat Safranbolu'da yaptığı araştırmalara dayanmaktadır.

Hakemli makalelerin ilki, Güliz Muğan Akıncı'nın 'Evrensel Tasarım Yaklaşımı: Bayburt Üniversitesi Yerleşkesi Örneği' adlı yazısıdır. Bu çalışmanın temel hedefi, evrensel tasarım yaklaşımını ve farklı uygulama koşullarını çeşitli yönleriyle açıklayarak tanıtmaktır. Bunu yaparken, çok genç bir üniversite olan Bayburt Üniversitesi Yerleşkesi'ni bir örnek kabul ederek, son yıllarda yaygınlık kazanan evrensel tasarım yaklaşımının belirli ilkeler etrafında ne şekilde tasarım sürecine dahil edilebileceğinin incelenmesini ve her bir ilkeye ilişkin kaynak niteliğinde temel değerlendirmelerin yapılmasını hedeflemektedir.

Dergimizin üçüncü yazarı olan Muzaffer Özgüleş, 'Belgeler Işığında Gülnuş Emetullah Sultan'ın Galata'da Yaptırdığı Çeşmeler ve Su Yolları' adlı yazısı ile gündeme gelmektedir. Bu makalede, ilk kez yayınlanan belgeler ışığında söz konusu çeşmeler ve su yollarının ortaya çıkış süreci ele alınmaktadır. Gülnuş Sultan'ın finanse ettiği bu hayrat; Galata'nın gayrimüslim kimliğinin değişmesinde de etkili olmuştur. Dolayısıyla bu makale, Gülnuş Sultan'ın giriştiği bu imar faaliyetlerinin nasıl gerçekleştiğini aydınlatırken, bunun en az inşa ettirdiği cami kadar önemli olduğunu da ortaya koymaktadır.

Ömer Kutay Güler'in kaleme aldığı 'Çağdaş Sanata Mekan Bağlamında Bir Bakış' adlı çalışma, insan, mekan ve sanat arasında varolan ilişkide yaşanan değişimleri ele almakta, çağdaş sanat adı verilen süreçte kurgulanan mekan-sanat nesnesi ilişkisini örnekler üzerinden irdelemektedir. Bu değerlendirmeler doğrultusunda gelecekte mekan ve sanat ilişkisinin nasıl biçimlenebileceği tartışılmaktadır.

Hakemli makalelerimizin sonuncusu Fatmagül Gegeoğlu Aslaner'in doktora tezi yürütücüsü Prof. Dr. Semra Aydın ile birlikte Aslaner'in tezinden türettikleri ve

kaleme aldıkları 'Mimarlık Üretimi Üzerine Bir İç Hesaplaşma: Tüketim Dinamiklerinin Uzantısında Mimari Bir Duruş' adlı makaledir. Çalışma, tüketim toplumunun dinamikleri ile yönlendirilen mekan üretim süreçlerinde mimarlık üretiminin yeri, rolü ve etkisi üzerine bir tartışma açmaktadır. Söz konusu tartışma, mimarlık üretiminin tüketim dinamiklerinin uzantısında eleştirel bir duruş geliştirip geliştiremeyeceğini sorgulayan bir iç hesaplaşma olarak da tanımlanabilir. Bununla beraber, bu duruşun gerçekten eleştirel bir yapısının olup olamayacağı da irdelenmelidir. Mimarlık üretiminin, diyalektik bir yapısı olduğu üzerinde durulmakta, eleştirel bir duruş ortaya konulabilmesi için erkin stratejileri karşısında her seferinde yeniden kurgulanan taktiklerle ilerlemesi gerekliliğine işaret edilmektedir

Prof. Dr. Nesrin Dengiz'le doktora tezi danışmanlığını yaptığı Dr. Eser Yağcı'nun ortak makalesi, 'Özgürlük ve Baskının Mekansal Temsili' adlı yazıları bu sayımızdaki doktora makalelerinin ilki olmaktadır. Mekânsal tutumlarda özgürlüğün öne çıktığı eğilim ve hareketler, mekanı üreten ve kullananların yaşam ve özgürlük kavrayışları ölçüsünde, buldukları mekan ve zamanın kalıplarını olduğu kadar kısıtlayıcı ve statükocu kalıpları aşma biçiminde açığa çıkabilmektedir. Bu bağlamda, farklı dönem ve kültürlere özgü mekânsal gelişmelerdeki tutumları çakıştırmak, özgürlük gereksinimi ile gelişen tutumların insan-çevre-mekan ilişkilerinde nasıl etkiler bıraktığı ve nasıl açığa çıkararak görünür kıldığı tartışılmaktadır.

İkinci doktora makalemiz ise; Prof. Dr. Demet Binan'ın doktora tezi danışmanlığını yaptığı Dr. Tuna Kan'ın tez yürütücüsüyle ortak makalesi olan, 'İstanbul Süleymaniye Külliyesi Örneğinde Külliye İçin Bir Yönetim Modeli Yaklaşımı' adlı yazısıdır. Bu çalışma külliyelerin bütüncül ve sürekli korunmalarının bugüne kadar mümkün olmadığı saptamasıyla başlar. Bu nedenle külliyelerin bir yönetim planı kapsamında korunmaları önemlidir. Süleymaniye Külliyesi, farklı işlevlere sahip pek çok birimden oluşan "külliye" adını verdiğimiz yapı topluluklarının en özgün ve kapsamlı temsilcilerinden biridir. Süleymaniye Külliyesi özelinde, külliye ile diğer kültür varlıkları için de uygulanabilecek bir yönetim planı ile yönetim modeli yaklaşımı geliştirilmiş olduğu açıklanmaktadır.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Oğuz BAYRAKÇI
Yayın Kurulu Başkanı